

שנה"ל תשע"ח
סמסטר א'

הפקולטה למדעי החברה ע"ש גרשון גורדון
ביה"ס למדע המדינה, ממשל ויחסים בינלאומיים

פוליטיקה השוואתית ד"ר יבגני קלאובר

קורס יסוד במדע המדינה שמטרתו להקנות לתלמידים מושגי יסוד לדיון באופיין של מערכות פוליטיות ובתפיסות שונות של הקשר שבין מדינה וחברה. הקורס יעסוק בניתוח השוואתי של משטרים פוליטיים ובגורמים להתפתחותם, בסוגיות של לאומיות, אתניות, וסכסוכים פנים-מדינתיים, בשאלות של דמוקרטיה ואזרחות, ובאתגרים החדשים שמציבה הגלובליזציה למדינה.

מידע כללי:

10:00-12:00	א'	001	נפתלי	שיעור	קלאובר	יבגני	ד"ר	1031-2106-01
14:00-15:00	ב'	205	נפתלי	תרגיל	רול	יונתן	מר	1031-2106-02
15:00-16:00	ב'	205	נפתלי	תרגיל	רול	יונתן	מר	1031-2106-03
16:00-17:00	א'	205	נפתלי	תרגיל	פנדו	רון	מר	1031-2106-04
09:00-10:00	א'	207	נפתלי	תרגיל	פנדו	רון	מר	1031-2106-05

שעות קבלה ודואר אלקטרוני:

דואר אלקטרוני	חדר	בניין	שעה	יום	חבר סגל
Klaubere@post.tau.ac.il	531	נפתלי	13:00-14:00	ב'	ד"ר יבגני קלאובר
Jonathanroll@mail.tau.ac.il	533	נפתלי	13:00-14:00	א'	מר יונתן רול
Ronpando7@gmail.com	533	נפתלי	14:00-15:00	א'	מר רון פנדו

חובות הקורס:

חובה	נוכחות והשתתפות פעילה (85% מהשיעורים)
40%	4 מטלות קצרות (3 עמודים כל אחת) * 10 נק'
60%	בחינה סופית
100%	סה"כ:

אתר הקורס:

<http://moodle.tau.ac.il>

סדר ההרצאות

מבוא: מהי פוליטיקה השוואתית?	הרצאה מס' 1	22/10/2017
שאלת העוצמה בפוליטיקה השוואתית	הרצאה מס' 2	29/10/2017
לגיטימציה בפרספקטיבה השוואתית	הרצאה מס' 3	05/11/2017
הרעיון של המדינה המודרנית	הרצאה מס' 4	12/11/2017
ביקורת וגישות נוספות לרעיון המדינה המודרנית	הרצאה מס' 5	19/11/2017
התפתחות פוליטית, ניוון פוליטי ותלות פוליטית	הרצאה מס' 6	26/11/2017
משטרים פוליטיים	הרצאה מס' 7	03/12/2017
שינוי פוליטי במדינות מתפתחות, דמוקרטיזציה, שינויי משטר	הרצאה מס' 8	10/12/2017
אידיאולוגיה פוליטית	הרצאה מס' 9	24/12/2017
פוליטיקה השוואתית ויחסים בינלאומיים	הרצאה מס' 10	31/12/2017
לאומיות, אתניות, בעיית המיעוטים, דיאספורה, אוטונומיה	הרצאה מס' 11	07/01/2018
מין, מגדר, מדינה ופוליטיקה השוואתית	הרצאה מס' 12	14/01/2018
גלובליזציה ומדינה מודרנית: אתגרים והזדמנויות	הרצאה מס' 13	21/01/2018
בחינה, מועד א'	09:00	13/02/2018
בחינה, מועד ב'	14:00	25/03/2018

*התאריכים המודגשים הם מועדי הגשת המטלות

תכנית הקורס:

1. (22/10/2017) מבוא. מהי פוליטיקה השוואתית: מלימודים אזוריים לתיאוריה כללית

1. Lichbach, M. I., & Zuckerman, A. S. (2003). Research Traditions and Theory in Comparative Politics: An introduction, in M. I. Lichbach, & A. S. Zuckerman (Eds.), *Comparative politics* (pp. 3-16). New York: Cambridge University Press.
2. Kesselman, M., Krieger, J., & Joseph, W. A. (2012). *Introduction to Comparative Politics*. Cengage Learning (pp. 4-25).

מומלץ:

1. Caramani, D. (2017) *Comparative Politics*. Oxford: Oxford University Press (the link is [here](#)).

2. (29/10/2017) שאלת העוצמה בפוליטיקה השוואתית

1. רוברט א. דאהל, "עצמה", בתוך ש. אייזנשטדט ע. גוטמן י. עצמון (עורכים), מדינה וחברה, עמ' 19-33.

2. Barnett, M. N., & Duval, R. D. (2005). Power in International Politics, in *International Organization*, 59, 39-75.

מומלץ:

1. Freeman, J. B. (2013). *American Empire: The Rise of a Global Power, the Democratic Revolution at Home, 1945-2000* (the link is [here](#));

3. (05/11/2017) לגיטימציה בפרספקטיבה השוואתית: מקורות הלגיטימציה, משברי הלגיטימציה

1. גבריאל אלמונד, "מבוא: גישה תפקודית לפוליטיקה השוואתית". בתוך ברוך זיסר, מדע המדינה לגונוני: אסכולות וגישות בחקר הפוליטיקה, 1993, עמ' 263-302

2. מקס וובר, "הטיפוסים של סמכות ותיאום מחייב", מתוך ש. אייזנשטדט ע. גוטמן י. עצמון (עורכים), מדינה וחברה, עמ' 4-34

מומלץ:

1. Maxwell, A. (2010). A Brief History of Political Legitimacy: Demotic Ideology and the Spread of Democracy. *Nebula*, 7(4), 95-103.

4. הרעיון של המדינה המודרנית (12/11/2017)

1. דיוויד איסטון, "קטגוריות לניתוח מערכות בפוליטיקה". בתוך: ברוך זיסר, מדע המדינה לגווינו: אסכולות וגישות בחקר הפוליטיקה, תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 243 – 254.
2. קרל שמיט (1922) הגדרת הריבונות, בתוך תאולוגיה פוליטית, רסלינג, עמ' 25-35.
3. Poggi, G. (1978). *The Development of the Modern State: A Sociological Introduction*. Stanford, Calif: Stanford University Press. Introduction.

מומלץ:

1. Pierson, C. (2011). *The Modern State*. Routledge. Chapter 1, pp 4-28.

5. המדינה המודרנית: ביקורת משמאל, גישת מרכזיות המדינה (19/11/2017)

1. ג'ון מקמרטרי "המדינה". בתוך ברוך זיסר, מדע המדינה לגווינו: אסכולות וגישות בחקר הפוליטיקה, 1993, עמ' 494-510.
2. ברוך זיסר "מרקסיזם", בתוך ברוך זיסר, מדע המדינה לגווינו: אסכולות וגישות בחקר הפוליטיקה, 1993, עמ' 493-485.
3. ברוך זיסר, "שובה של המדינה לתמונה וקורפורטיזם", בתוך ברוך זיסר, מדע המדינה לגווינו: אסכולות וגישות בחקר הפוליטיקה, 1993, עמ' 511-518.

6. התפתחות פוליטית, ניוון פוליטי, ותלות פוליטית (26/11/2017)

1. Przeworski, A., & Limongi, F. (1997). Modernization, Theories and Facts, in *World Politics*, Volume 49, Number 2, pp. 155-183.
2. Inglehart, R., & Welzel, C. (2009). How Development Leads to Democracy: What We Know about Modernization, in *Foreign Affairs*, Volume 88, Number 2, (also on-line).
3. Smith, T. (1979). The Underdevelopment of Development Literature: The Case of Dependency Theory, in *World Politics*, Volume 31, Number 2, pp. 247-288.

7. משטרים פוליטיים: דמוקרטיה, לקראת הגדרות (03/12/2017)

1. יוסף שומפיטר, "תיאוריה אחרת על הדמוקרטיה" מתוך: אייזנשטדט, גוטמן ועצמון (עורכים), *מדינה וחברה*, תל אביב: עם עובד, 1978, כרך א', עמ' 229 – 240.
2. רוברט דאל, "ממשלות ואופוזיציות" מתוך: אייזנשטדט, גוטמן ועצמון (עורכים), *מדינה וחברה*, תל אביב: עם עובד, 1978, כרך א', עמ' 82 – 52.

3. Levitsky, S., & Way, L. A. (January 01, 2002). The Rise of Competitive Authoritarianism. *Journal of Democracy* (print), 51-65.

מומלץ:

1. Geddes, B. (2005, September). Why Parties and Elections in Authoritarian Regimes? In *Annual Meeting of the American Political Science Association* (pp. 456-471).

8. משטרים פוליטיים: מיון משטרים; שינוי פוליטי; שינויי משטר ומעברים לדמוקרטיה (10/12/2017)

1. McFaul, M. (2002). The Fourth Wave of Democracy and Dictatorship: Non-cooperative Transitions in the Postcommunist World, in *World Politics*, Volume 54, Number 2.
2. Linz, J. J., & Stepan, A. C. (1996). *Problems of Democratic Transition and Consolidation: Southern Europe, South America, and Post-Communist Europe*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.
3. Shain, Y., & Linz, J. (January 01, 1992). The Role of Interim Governments. *Journal of Democracy*, 31, 1992, 73-89.

מומלץ:

1. Gandhi, J., & Przeworski, A. (2007). Authoritarian Institutions and the Survival of Autocrats. In *Comparative Political Studies*.

9. אידיאולוגיה פוליטית; מיון אידיאולוגיות מודרניות (24/12/2017)

1. לואי אלתוסר (2003) על האידיאולוגיה, רסלינג, עמודים 23-28.
2. Heywood, A. (2007). *Political Ideologies*. Fourth Revised edition: An Introduction. London/Basingstoke: Palgrave Macmillan. Introduction.
3. Fukuyama, F. (January 01, 1999). The End of History. *Political Thought* / Edited by Michael Rosen and Jonathan Wolff; with the Assistance of Catriona Mckinnon.
4. Huntington, S. P. (January 01, 1993). The Clash of Civilizations? *Foreign Affairs*, 72, 3, 22-49.

מומלץ:

1. Sargent, L. (2008). Ideologies: What Are They and Why Study Them? In *Contemporary Political Ideologies: A Comparative Analysis*. Nelson Education. pp 1-13.

10. פוליטיקה השוואתית ויחסים בינלאומיים (31/12/2017)

1. Gilpin, R. (1988). The Theory of Hegemonic War, in *Journal of Interdisciplinary History*, Volume 18, Number 4, pp. 591-613.
2. Gilpin, R. (1981). *War and Change in World Politics*. Cambridge: Cambridge University Press, pp. 1-8.

מומלץ:

1. Bijian, Z. (2005). China's "Peaceful Rise" to Great-Power Status, in *Foreign Affairs*, Volume 84, Number 5, pp. 25-38.

11. (07/01/2018) לאומיות, אתניות, בעיית המיעוטים ושאלת האוטונומיה

1. גבזון, ר. (2007) הרהורים על המשמעות ועל ההשלכות של הביטוי 'יהודית' במדינה יהודית ודמוקרטית. אצל רביצקי, א., שטרן, צ. ידידיה. (עור') *דברים ושברי דברים, על יהדותה של מדינה דמוקרטית*, המכון הישראלי לדמוקרטיה, עמודים 107-125.
2. בנדיקט אנדרסון, קהילות מדומיינות: הגיגים על מקורות הלאומיות והתפשטותה, האוניברסיטה הפתוחה, 1999, פרקים 1+2.
3. אנתוני סמית', (2003) *האומה בהיסטוריה*, החברה ההיסטורית הישראלית.

מומלץ:

1. Chandra, Kanchan (2006) "What is ethnic identity and does it matter?." *Annual Review Political Science*, 9: 397-424

12. (14/01/2018) מין, מגדר, מדינה ופוליטיקה השוואתית

1. ג'ודית בטלר, גופים נחשבים. בתוך: ללמוד פמיניזם: מקראה: האגודה הישראלית ללימודים פמיניסטיים ולחקר המגדר, הוצאת הקיבוץ המאוחד, 2006, 443-476.
2. הרצוג חנה, 1999. "נשים בפוליטיקה ופוליטיקה של נשים" בתוך, יזרעאלי דפנה ואחרות מין מגדר ופוליטיקה, תל אביב: קו אדום, הקבוץ המאוחד, עמ' 307-355.

מומלץ:

1. שפירא אסף, עופר קניג, חן פרידברג ורעות איצקוביץ'-מלכה, 2013. ייצוג נשים בפוליטיקה – ישראל במבט השוואתי. *מחקר מדיניות*, המכון הישראלי לדמוקרטיה. עמודים 9-23.

13. (21/01/2018) גלובליזציה והמדינה המודרנית: אתגרים והזדמנויות

1. Held, D., & McGrew, A. G. (2003). Introduction to the Globalization Debate, in *The Global Transformations Reader*, (2nd Ed.). Cambridge, U.K.; Malden, MA: Polity Press.

2. Stiglitz, J. E. (July 10, 2017). The Overselling of Globalization. *Business Economics*, 52, 3, 129-137.

מומלץ:

1. Sassen, S. (1999). *Globalization and its Discontents: Essays on the New Mobility of People and Money* (Vol. 9). New York: New Press. Introduction
2. Schweitzer, Yoram., Shay, Shaul., & Dagan, Meir. (2008). *The Globalization of Terror: The Challenge of Al-Qaida and the Response of the International Community*. Transaction Pub (the link is [here](#));
3. Ladeur, Karl-Heinz (2017) *Public Governance in The Age Of Globalization*, Routledge (the link is [here](#));